

**Vad tycker svenska
EU-kandidater om
EU:s roll att verka
för demokrati
och mänskliga
rättigheter?**

Frågor

1. Hur anser du att EU bäst ska agera för att främja demokrati och respekt för mänskliga rättigheter i länder runt om i världen där den demokratiska utvecklingen har gått bakåt och kränkningar av mänskliga rättigheter ökar?
2. Hur tycker du att EU ska agera mot krympande demokratiskt utrymme och hot mot rättsstatens principer i länder inom EU?
3. Tycker du att EU bör använda instrument som exempelvis Everything but Arms (EBA) som medel för att sätta press på regimer som kränker mänskliga rättigheter? Varför/varför inte?
4. Tycker du att det behövs en bindande lagstiftning på EU-nivå som kräver att företag genomför risk- och konsekvensanalyser samt åtgärdsplaner för hur de hanterar människorättsrisker (en s.k. Human Rights Due Diligence)? Varför/varför inte?
5. Tycker du att EU:s bistånd ska kunna användas till insatser för att hindra migration? Varför/varför inte?
6. Tycker du att mer av EU:s bistånd bör gå till låginkomstländer? Varför/varför inte?
7. Hur anser du att EU kan arbeta mer aktivt för att följa upp att medlemsstaterna lever upp till sina biståndsåtaganden?

Heléne Fritzon, Socialdemokraterna

1. Vi vill att EU:s internationella arbete ska främja demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter. I det arbetet spelar det civila samhället en oerhört viktig roll. Utvecklingen mot ett krympande utrymme för demokratis alla aktörer är mycket oroande, både inom EU och globalt. Vi kommer fortsätta driva på för att EU blir bättre på att motverka det krympande utrymme, oavsett var det sker. EU:s finansiering av arbetet för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer är viktiga delar av detta. Vi tycker att stöd till civilsamhället och dess erfarenheter, kompetenser och nätverk är centralt, och att finansieringen ska vara oberoende av värdlandets godkännande.

2. EU saknar idag effektiva verktyg för att ingripa mot länder inom unionen som bryter mot demokratiska värderingar. Jag kommer att fortsätta driva det socialdemokratiska kravet om en ny mekanism för att skydda mänskliga rättigheter, rättsstat och demokrati. Jag kommer även verka för EU-medel ska kunna dras in från medlemsstater som står bakom allvarliga och systematiska kränkningar. Slutligen så kommer jag att verka för att Europaparlamentet fortsätter att agera som en ”vakthund”, som försvarar de universella rättigheter och värden som EU bygger på.

3. EBA ger sårbara länder ett väldigt viktigt förmånstillträde till EU:s marknad och bidrar därigenom till deras tillväxt. Dock kan detta förmånstillträde enligt reglerna dras in om landet i fråga inte respekterar grundläggande mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter. Vi håller givetvis med om att EU bör sätta press på regimer som kränker mänskliga rättigheter. I många fall är dock riktade sanktioner att föredra, eftersom konsekvenserna av att dra tillbaka marknadstillträde kan bli stora för vanliga människor. Det gäller att väga konsekvenserna för redan utsatta människorna emot att samtidigt upprätthålla trovärdigheten för EBA som verktyg för att sätta press på regimer som kränker mänskliga rättigheter.

4. Europaparlamentet spelar en väldigt viktig roll i att värna de mänskliga rättigheterna och främja anständiga arbetsvillkor, och det är därför viktigt att parlamentet fortsätter agera blåslampa gällande företags ansvar. Vi tycker att EU bör se över behovet av mer bindande regler för företags ansvar. Under mandatperioden 2014–2019 har vår delegation i Europaparlamentet därför stött och röstat för detta, samtidigt som de har betonat vikten av att de existerande riktlinjerna från FN och OECD faktiskt implementeras samt betydelsen av väl fungerande uppföljningsmekanismer såsom hållbarhetsrapportering. Det gäller att på EU-nivå hitta det mest effektiva sättet att få företag att ta sitt ansvar. Väl utformade regelverk kanske skulle kunna göra det lättare för företagen att ta del av den konkurrensfördel som en socialt och miljömässigt hållbar produktion är.

5. EU:s biståndspolitik ska fortsätta ha bekämpning av fattigdom som främsta mål och principerna om ett effektivt utvecklingssamarbete måste värnas. Under mandatperioden 2014–2019 i Europaparlamentet har vi verkat för att EU framöver ska föra en biståndspolitik som knyter samman fattigdomsbekämpning med en politik som främjar ekonomiskt, socialt och miljö- och klimatomfattigt hållbar utveckling. Det vill jag fortsätta göra. Europaparlamentet har en viktig roll i att få EU att fortsätta värna biståndet och utvecklingssamarbetet.

6. Vi stödjer och tycker det är bra att EU har ett mål om ett bistånd där 0,15 (och 0,20 procent på längre sikt) av BNI ska gå till de minst utvecklade länderna. Det är i linje med vår ståndpunkt att EU:s biståndspolitik ska fortsätta ha bekämpning av fattigdom som främsta mål. Samtidigt lever många av världens fattiga i medelinkomstländer och arbetet med att bekämpa fattigdom och ojämlikhet är högst aktuellt även i dessa länder. Det är viktigt att alla ska med, i linje med utfästelsen i Agenda 2030.

7. Vi står fast vid att Sverige ska lägga cirka en procent av BNI på internationellt utvecklingssamarbete, och vi vill givetvis att resten av EU:s länder är ambitiösa och möter det kollektiva åtagandet om ett bistånd om 0,7 procent av BNI. I allmänhet är kontinuerlig uppföljning är väldigt viktigt för att åtaganden inte ska förbli

tomma ord på papper. Vad gäller Europaparlamentet spelar det en viktig pådrivande roll för att EU-länderna ska värna biståndet och följa sina åtaganden, till exempel genom parlamentets resolutioner, lagstiftningsarbete och debatter. Under mandatperioden har Europaparlamentet verkat för mer ambitiösa biståndsåtaganden och för att medlemsländerna ska leva upp till åtagandena i EU:s samförstånd om utveckling.

Johan Danielsson, Socialdemokraterna

1. En viktig del av EU:s internationella arbete är att främja demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter. I detta spelar det civila samhället en oerhört viktig roll. EU måste dock göra mer för att motverka det krympande utrymmet för demokratins aktörer. EU:s finansiering av arbetet för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer är viktiga delar av detta. Stöd till civilsamhället är centralt och finansieringen ska vara oberoende av värdlandets godkännande.

2. Socialdemokraterna driver kravet om en ny EU-mekanism för att skydda mänskliga rättigheter, rättsstat och demokrati. Vi tycker också att EU-medel ska kunna dras in från medlemsstater som står bakom allvarliga och systematiska kränkningar. Europaparlamentet behöver också fortsätta agera som en ”vakthund”, som försvarar de universella rättigheter och värden som EU bygger på.

3. EU bör naturligtvis sätta press på regimer som kränker mänskliga rättigheter. I många fall är riktade sanktioner att föredra, eftersom konsekvenserna av att dra tillbaka marknadstillträde, som EBA-instrumentet kan leda till, kan bli stora för vanligt folk. Det gäller att väga konsekvenserna för redan utsatta människor emot att samtidigt upprätthålla trovärdigheten för EBA som verktyg för att sätta press på regimer som kränker mänskliga rättigheter.

4. Jag tycker att EU bör se över behovet av mer bindande regler för företags ansvar. Under mandatperioden 2014–2019 har vår delegation i Europaparlamentet stött och röstat för detta, samtidigt som de har betonat

vikten av att de existerande riktlinjerna från FN och OECD faktiskt implementeras samt betydelsen av väl fungerande uppföljningsmekanismer såsom hållbarhetsrapportering. Det gäller att på EU-nivå hitta det mest effektiva sättet att få företag att ta sitt ansvar.

5. EU:s biståndspolitik ska fortsätta ha bekämpning av fattigdom som främsta mål, inte att hindra migration. Under mandatperioden 2014–2019 i Europaparlamentet har vi verkat för att EU framöver ska föra en biståndspolitik som knyter samman fattigdomsbekämpning med en politik som främjar ekonomiskt, socialt och miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling. Det vill jag fortsätta göra.

6. Det är bra att EU har ett mål om ett bistånd där 0,15 (och 0,20 procent på längre sikt) av BNI ska gå till de minst utvecklade länderna. EU:s biståndspolitik ska ha bekämpning av fattigdom som främsta mål.

7. Sverige ska lägga cirka en procent av BNI på internationellt utvecklingsarbete, och Socialdemokraterna vill givetvis att resten av EU:s länder är lika ambitiösa. Det kollektiva åtagandet måste följas upp. Här kan Europaparlamentet spela en viktig pådrivande roll. Under mandatperioden har Europaparlamentet verkat för mer ambitiösa biståndsåtaganden och för att medlemsländerna ska leva upp till åtagandena i EU:s samförstånd om utveckling.

Jytte Guteland, Socialdemokraterna

1. Jag vill att EU:s internationella arbete ska främja demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter. I det arbetet spelar det civila samhället en oerhört viktig roll. Utvecklingen mot ett krympande utrymme för demokratins alla aktörer är mycket oroande, både inom EU och globalt. Vi kommer fortsätta driva på för att EU blir bättre på att motverka det krympande utrymme, oavsett var det sker. EU:s finansiering av arbetet för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer är viktiga delar av detta. Jag tycker att stöd till civilsamhället och dess erfarenheter, kompetenser och nätverk är centralt, och att finansieringen ska vara oberoende av värdlandets godkännande.

2. EU saknar idag effektiva verktyg för att ingripa

mot länder inom unionen som bryter mot demokratiska värderingar. Jag kommer att fortsätta driva det socialdemokratiska kravet om en ny mekanism för att skydda mänskliga rättigheter, rättsstat och demokrati. Jag kommer även verka för EU-medel ska kunna dras in från medlemsstater som står bakom allvarliga och systematiska kränkningar. Slutligen så kommer jag att verka för att Europaparlamentet fortsätter att agera som en ”vakthund”, som försvarar de universella rättigheter och värden som EU bygger på.

3. EBA ger sårbara länder ett väldigt viktigt förmånstillträde till EU:s marknad och bidrar därigenom till deras tillväxt. Dock kan detta förmånstillträde enligt reglerna dras in om landet i fråga inte respekterar grundläggande mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter. Jag håller givetvis med om att EU bör sätta press på regimer som kränker mänskliga rättigheter. I många fall är dock riktade sanktioner att föredra, eftersom konsekvenserna av att dra tillbaka marknadstillträde kan bli stora för vanliga människor. Det gäller att väga konsekvenserna för redan utsatta människorna emot att samtidigt upprätthålla trovärdigheten för EBA som verktyg för att sätta press på regimer som kränker mänskliga rättigheter.

4. Europaparlamentet spelar en väldigt viktig roll i att värna de mänskliga rättigheterna och främja anständiga arbetsvillkor, och det är därför viktigt att parlamentet fortsätter agera blåslampa gällande företags ansvar. Jag tycker att EU bör se över behovet av mer bindande regler för företags ansvar. Under mandatperioden 2014–2019 har vår delegation i Europaparlamentet därför stött och röstat för detta, samtidigt som de har betonat vikten av att de existerande riktlinjerna från FN och OECD faktiskt implementeras samt betydelsen av väl fungerande uppföljningsmekanismer såsom hållbarhetsrapportering. Det gäller att på EU-nivå hitta det mest effektiva sättet att få företag att ta sitt ansvar. Väl utformade regelverk kanske skulle kunna göra det lättare för företagen att ta del av den konkurrensfördel som en socialt och miljömässigt hållbar produktion är.

5. EU:s biståndspolitik ska fortsätta ha bekämpning av fattigdom som främsta mål och principerna om ett ef-

fektivt utvecklingssamarbete måste värnas. Under mandatperioden 2014–2019 i Europaparlamentet har jag och mina kollegor verkat för att EU framöver ska föra en biståndspolitik som knyter samman fattigdomsbekämpning med en politik som främjar ekonomiskt, socialt och miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling. Det vill jag fortsätta göra. Europaparlamentet har en viktig roll i att få EU att fortsätta värna biståndet och utvecklingssamarbetet.

6. Jag stödjer och tycker det är bra att EU har ett mål om ett bistånd där 0,15 (och 0,20 procent på längre sikt) av BNI ska gå till de minst utvecklade länderna. Det är i linje med min ståndpunkt att EU:s biståndspolitik ska fortsätta ha bekämpning av fattigdom som främsta mål. Samtidigt lever många av världens fattiga i medelinkomstländer och arbetet med att bekämpa fattigdom och ojämlikhet är högst aktuellt även i dessa länder. Det är viktigt att alla ska med, i linje med utfästelsen i Agenda 2030.

7. Jag står fast vid att Sverige ska lägga cirka en procent av BNI på internationellt utvecklingssamarbete, och vill givetvis att resten av EU:s länder är ambitiösa och möter det kollektiva åtagandet om ett bistånd om 0,7 procent av BNI. I allmänhet är kontinuerlig uppföljning är väldigt viktigt för att åtaganden inte ska förbli tomma ord på papper. Vad gäller Europaparlamentet spelar det en viktig pådrivande roll för att EU-länderna ska värna biståndet och följa sina åtaganden, till exempel genom parlamentets resolutioner, lagstiftningsarbete och debatter. Under mandatperioden har jag i Europaparlamentet verkat för mer ambitiösa biståndsåtaganden och för att medlemsländerna ska leva upp till åtagandena i EU:s samförstånd om utveckling.

Karin Karlsbro, Liberalerna

1. Genom successivt ökade medel och öronmärkt bistånd till organisationer som arbetar för demokrati. EU ska vara en stark röst för demokrati, marknads ekonomi och mänskliga rättigheter och stödja demokratirörelser världen över. Såväl det svenska som det europeiska biståndet ska ha som överordnat mål att bidra till demokratisering och respekt för mänskliga rättigheter. Diskussioner kring mänskliga rättigheter, demokrati, sexuella och reproduktiva rättigheter samt HBTQ-rättigheter ska vara centrala med länder som tar emot bistånd, tecknar handelsavtal eller på annat sätt samarbetar med EU. Bistånd ska inte gå till diktaturregimer, utan det civila samhället och demokratirörelser bör premieras av EU.

2. EU ska vara stenhårt mot länder som kränker rättsstatens principer samtidigt som vi behöver erbjuda stöd till de länder som påbörjat en bräcklig demokratiresa och som vill utvecklas åt rätt håll. Vi vill att EU:s nästa långtidsbudget ska innehålla konkreta villkor för att länder ska kunna få ekonomiska bidrag. Det måste tydligt framgå att sammanhållningsfonder och andra stöd bara ska gå till länder som fullt ut respekterar grundläggande fri- och rättigheter och rättsstatens principer. Vi kommer inte acceptera en budget som inte innehåller sådana villkor.

3. EU bör använda samtliga kontaktytor för att sätta press på regimer för att sätta demokrati och liberala rättigheter på agendan. Liberalerna tror på marknads ekonomi genom frihandel men vi ser också att vi samtidigt behöver använda de instrument som finns tillgängliga för att, exempelvis, verka för äganderätt och oberoende domstolar.

4. Ja, det behövs tydligare regler för att minska mänsklig exploatering. Stora företag måste också ta ett stort ansvar. Vi behöver samtidigt kämpa för att handelsavtal och utvecklingssamarbete medför demokratiska

framsteg så att liberala rättigheter blir universella.

5. För att värna asylrätten och slå vakt om ett fungerande asylsystem måste de som saknar skyddsskäl återvända till sina hemländer. EU kan bidra till ett förbättrat återvändande genom att förhandla fram gemensamma återvändandeaftal med länder utanför EU. Incitamenten för ursprungsländerna att återta sina medborgare behöver öka, till exempel genom en koppling mellan EU:s bilaterala bistånd till ett land och återtagande av landets medborgare.

6. Nej. EU:s bistånd ska ha demokrati som huvudsakligt mål. Det finns ingen bättre lösning mot fattigdom, förtryck, ojämställdhet och korruption - än demokrati. EU bör därför genom sitt bistånd följa upp den demokratiska utvecklingen och sätta hårda krav för ökat mottagande.

Samtidigt behöver EU vara närvarande i händelser av katastrofer och det är därför viktigt att EU:s budget moderniseras och minskar utgiftsposter till exempelvis jordbrukssubventioner och ökar, bland annat, biståndsbudgeten så att vi både kan stötta de som akut behöver mat och sanitära åtgärder men också stötta de områden som just inlett en bräcklig demokratiresa.

7. Som med alla åtaganden medlemsstaterna i EU gör ska de som rör bistånd följas. Om inte länder lever upp till kraven ska detta påpekas av kommissionen. Det är viktigt att bundna bistånd, med krav på motinvesteringar och liknande, inte får ingå i den andel av landets BNI som går till bistånd.

Said Abdu, Liberalerna

1. Genom successivt ökade medel och öronmärkt bistånd till organisationer som arbetar för demokrati. EU ska vara en stark röst för demokrati, marknads ekonomi och mänskliga rättigheter och stödja demokratirörelser världen över. Såväl det svenska som det europeiska biståndet ska ha som överordnat mål att bidra till demokratisering och respekt för mänskliga rättigheter. Diskussioner kring mänskliga rättigheter, demokrati, sexuella och reproduktiva rättigheter samt HBTQ-rättigheter ska vara centrala med länder som tar emot bistånd, tecknar handelsavtal eller på annat

sätt samarbetar med EU. Bistånd ska inte gå till diktaturregimer, utan det civila samhället och demokrati-
törörelser bör premieras av EU, både ekonomiskt och genom exempelvis möjligheter att utnyttja resurser på EU:s ambassader.

2. EU:s demokratiarbete måste vara hårt och mjukt på samma gång. Vi ska vara stenhårda mot länder som kränker rättsstatens principer men samtidigt erbjuda stöd till de länder som påbörjat en bräcklig demokratiresa och som behöver vårt stöd. Inom EU vill Liberalerna att EU:s nästa långtidsbudget ska innehålla konkreta villkor för att länder ska kunna få ekonomiska bidrag. Liberalerna vill att det tydligt framgår att sammanhållningsfonder och andra stöd bara ska gå till länder som fullt ut respekterar grundläggande fri- och rättigheter och rättsstatens principer. Vi kommer inte acceptera en budget som inte innehåller sådana villkor.

3. EU bör använda samtliga kontaktytor för att sätta press på regimer för att sätta demokrati och liberala rättigheter på agendan. Vad beträffar EBA ser Liberalerna stora problem, exempelvis de stora landkonfiskeringarna som skett i Kambodja där EBA möjliggjort utvecklingen. EU:s insatser och samarbeten i utvecklingsländer får inte leda till att befästa maktpositioner för illegitima regimer. Liberalerna tror på marknadsekonomi genom frihandel men vi behöver samtidigt använda samarbetet för att, exempelvis, verka för äganderätt och oberoende domstolar.

4. Ja, det behövs tydligare regler för att minska mänsklig exploatering. Stora företag måste också ta ett stort ansvar. Vi behöver samtidigt kämpa för att handelsavtal och utvecklingspartnerskap medför demokratiska framsteg så att liberala rättigheter blir universella.

5. Återvändande- och migrationsavtal bör huvudsakligen finansieras genom andra medel än bistånd. EU bör emellertid öka incitamenten för länder som mottar bilateralt bistånd att återta migranter som inte har skyddsskäl och samtidigt villkora fortsatt bistånd mot demokratiska och frihetliga framsteg. Den långsiktiga lösningen på migrationsströmmar är inte att bygga murar runt Europa utan genom att plantera fler demo-

kratifrön runt om i världen.

6. Nej. EU:s bistånd ska ha demokrati som huvudsakligt mål. Det finns ingen bättre lösning mot fattigdom, förtryck, ojämställdhet och korruption - än demokrati. EU bör därför genom sitt bistånd följa upp den demokratiska utvecklingen och sätta hårda krav för ökat mottagande.

Samtidigt behöver EU vara närvarande i händelser av katastrofer och det är därför viktigt att EU:s budget moderniseras och minskar utgiftsposter till exempelvis jordbrukssubventioner och ökar, bland annat, biståndsbudgeten så att vi både kan stötta de som akut behöver mat och sanitära åtgärder men också stötta de områden som just inlett en bräcklig demokratiresa.

7. Genom mjuka och hårda metoder. Vi behöver markera mot regimer som bryter mot mänskliga rättigheter men vi behöver dessutom dra in bistånd ifall det inte leder till att landet utvecklas i en demokratisk inriktning. EU behöver emellertid också erbjuda ytterligare stöd och ta fram demokratiska färdplaner för de aktörer som faktiskt vill och visar på positiva resultat.

Maria Weimer, Liberalerna

1. EU ska fortsätta prioritera MR i sin utrikespolitik. EU-delegationer runt om i världen bör stödja demokratiaktivister och försvarare av mänskliga rättigheter. Sanktioner bör införas mot länder som konsekvent bryter mot MR. I sitt bistånd bör EU stärka aktörer som verkar för MR och demokrati.

2. EU:s demokratiarbete är viktigt för att upprätthålla unionens gemensamma värderingar. Inom EU vill Liberalerna att EU:s nästa långtidsbudget ska innehålla konkreta villkor för att länder ska kunna få ekonomiska bidrag. Liberalerna vill att det tydligt framgår att sammanhållningsfonder och andra stöd bara ska gå till länder som fullt ut respekterar grundläggande fri- och rättigheter och rättsstatens principer. Vi kommer inte acceptera en budget som inte innehåller sådana villkor.

3. Ja alla EU:s instrument bör användas för att uppnå ökad demokrati och respekt för MR i världen. EU:s instrument inom bistånd, handel, säkerhetspolitik mm

bör alla användas för att uppnå ökad frihet i världen.

4. Ja, det behövs tydligare regler för att minska mänsklig exploatering. Stora företag måste också ta ett stort ansvar. Vi behöver samtidigt kämpa för att handelsavtal och utvecklingsamarbete medför demokratiska framsteg så att liberala rättigheter blir universella.

5. Återvändande- och migrationsavtal bör huvudsakligen finansieras genom andra medel än bistånd. EU bör emellertid öka incitamenten för länder som mottar bilateralt bistånd att återta migranter som inte har skyddsskäl och samtidigt villkora fortsatt bistånd mot demokratiska och frihetliga framsteg. Den långsiktiga lösningen på migrationsströmmar är inte att bygga murar runt Europa utan genom att plantera fler demokrati-frön runt om i världen.

6. Bistånd till låginkomstländer är grunden för EU:s utvecklingspolitik i tredjeland och ska fortsätta vara det. Liberalerna ser gärna att mer av EU:s bistånd går till demokratiarbete runt om i världen. Det finns ingen bättre lösning mot fattigdom, förtryck, ojämställdhet och korruption - än demokrati. EU bör därför genom sitt bistånd följa upp den demokratiska utvecklingen och sätta hårda krav för ökat mottagande.

7. Det är svårt att tvinga medlemsländer till att ge mer i bistånd. Kanske går det att genom positiva exempel på konkreta lyckade biståndsinsatser uppmuntra fler att öka sitt bistånd.

Fredrick Federley, Centerpartiet

1. EU ska i dialog och samarbete med andra länder i alla lägen stå upp för demokratiska och liberala värderingar. Vi ska tala också med dem som står långt ifrån oss men aldrig tveka att framföra det vi tror på och står för. EU ska inte vara en tyst utrikespolitisk aktör, utan aktiv röst när mänskliga rättigheter kränks. När vi exempelvis förhandlar handelsavtal med andra länder ska vi föra in demokratiska principer i diskussionen. Då är mänskliga rättigheter en fundamental del. EU ska också bedriva en smart sanktionspolitik mot människor och länder som begår övergrepp på MR utan rättsprocess, bryter internationella spelregler och konventioner. Jag har varit drivande i flera resolutioner och ageranden i Europaparlamentet för att påpeka brott mot mänskliga rättigheter runt om i världen.

2. EU ska vara en garant för demokrati, rättssäkerhet och mänskliga rättigheter. De ingår i de kriterier man måste uppfylla för att få bli medlem och det är en självklarhet att man också måste följa dem när man som land väl är medlem av unionen. Inom unionen ska länderna som bryter mot grundläggande principer om rättsstaten och pressfrihet – om inte andra åtgärder fungerar – mötas av rättsprocess, men även andra åtgärder ska kunna vidtas från kommissionen. Det handlar om legitimitet och trovärdighet för EU. Rättsstatens principer och mänskliga rättigheter ska inte kunna lagstiftas bort av populistiska regeringar. Jag vill att vi på EU-nivå fullt ut nyttja de möjligheter som finns i Lissabonfördraget och det är bra att ett sådant arbete påbörjats vad gäller både Ungern och Polen.

3. Detta är ett instrument som ska användas för det avsedda ändamålet. Jag menar att vi på EU-nivå inte ska använda tullinstrumentet för att sätta press på regimer som kränker mänskliga rättigheter. Handel är ett starkt

verktyg för att bidra till ökat välbefinnande och utveckling i strategiskt viktiga, men också fattiga, länder. Förutom att ökad handel lyfter människor och länder ut ur fattigdom bidrar det till ökad öppenhet. Alla länder vi handlar med är inte demokratier, men det är viktigt att demokratiska principer förs in när handelsavtal diskuteras.

4. Företag bör följa det internationella och globala regelverk som redan finns rörande detta. I det fall lagstiftning behövs så bör den omfatta så många länder som möjligt. Jag föredrar i detta fall lagstiftning som omfattar alla EU:s länder snarare än nationell.

5. Jag vill att OECD-DAC:s regler för hur bistånd får användas ska följas också av EU. EU:s biståndspengar bör gå dit de gör mest nytta, inte för att förhindra migration. Och framför allt ska biståndet användas till att bekämpa fattigdom, till att långsiktigt och hållbart stärka människor och samhällen. Det ska ske med lokalt ägarskap. Målet måste ju vara att ge människor möjligheter i sina länder och så de inte "tvingas" migrera.

6. Ja. Biståndet från EU bör nå de allra fattigaste länderna och de mest utsatta människorna. Det är där störst behov finns och biståndet kan göra mest skillnad i att långsiktigt och hållbart stärka individer och samhällen. Samtidigt är det viktigt att EU agerar enligt Agenda 2030 och Parisagendan. Biståndet är ett verktyg för att nå målen.

Biståndet ska däremot utvecklas med tydligt mål att länder måste kunna bli bistånds-oberoende och stå på egna ben. Därför måste vi också kunna diskutera när ett land inte längre behöver vara mottagare av bistånd.

7. Jag tycker att vi både på nationell nivå men också EU-nivå ska följa upp hur biståndsmedel används och att de också ger resultat. Beslut som tas på EU-nivå måste införas och följas i medlemsländerna. Men varje land avgör hur den nationella budgeten ska utformas. Det är viktigt att vi som vill sitta i EU-parlamentet följer upp hur de biståndsmedel vi avsätter på EU-nivån används.

Emma Wiesner, Centerpartiet

1. EU ska alltid stå stadigt för demokratiska och liberala värderingar. Detta ska präglade alla samarbeten och dialoger vi för med andra länder. EU ska inte vara en tyst utrikespolitisk aktör, utan aktiv röst när mänskliga rättigheter kränks. Detta måste vi tillämpa i alla avseenden, exempelvis när vi förhandlar om handelsavtal, där vi bör föra in demokratiska principer i diskussionen. EU ska också bedriva en smart sanktionspolitik mot människor och länder som begår övergrepp på MR utan rättsprocess, bryter internationella spelregler och konventioner.

2. Kommissionen ska aktivt vidta åtgärder mot EU-länder som bryter mot grundläggande principer om rättsstaten och pressfrihet. Det ska även finnas möjlighet att använda sig av rättsprocesser - för EU ska vara en garant för demokrati, rättssäkerhet och mänskliga rättigheter. EU bör fullt ut nyttja de möjligheter som finns i Lissabonfördraget och det är bra att ett sådant arbete påbörjats vad gäller både Ungern och Polen.

3. Det är viktigt att EBA används som instrument för det avsedda ändamålet. EU ska inte använda tullinstrumentet för att sätta press på regimer som kränker mänskliga rättigheter. Vi vet att handel är ett starkt verktyg för att bidra till ökat välbefinnande och utveckling i strategiskt viktiga, men också fattiga, länder. Det är viktigt att demokratiska principer finns med när handelsavtal diskuteras.

4. Det finns internationella och globala regelverk rörande detta som företag bör följa. I det fall lagstiftning behövs så bör den omfatta så många länder som möjligt. Det är bättre med en gemensam lagstiftning som täcker alla EU-länder än nationella, då det annars kan snedvrida förutsättningarna för olika företag beroende på vilket land de har sitt säte i.

5. Nej, inte per se. EU:s biståndspengar borde användas där de gör mest nytta, inte för att förhindra migration. Biståndet ska användas för att förbättra människors liv och bekämpa fattigdom, att långsiktigt och hållbart stärka människor och samhällen och ska

ske i samklang med de som påverkas. Om man lyckas så ger man människor mer möjligheter i de länder och områden de bor och på så sätt kommer de inte känna att de behöver migrera. Vi vill också att OECD-DAC:s regler för hur bistånd får användas också följs av EU.

6. Så klart ska biståndet gå till de fattigaste länderna och de mest utsatta. Det är där störst behov finns och också där man mest kostnadseffektivt kan förbättra situationen för människor. Det ska dock användas med målet att länderna inte förblir beroende av bistånd i framtiden utan i stället klarar sig själva. Det måste finnas en mekanism för när ett land inte längre bedöms behöva bistånd. Med det sagt, är det viktigt att EU agerar enligt Agenda 2030 och Parisagendan. Bistånd är ett verktyg för att nå de målen.

7. Det är viktigt att medlemsländerna inför de beslut som tas på EU-nivå. Men varje land avgör och utformar sina egna nationella budgetar. Här finns det skäl att understryka vikten av att medlemsländerna kan följa upp hur EU använder biståndet.

**miljöpartiet
de gröna**

Alice Bah Kuhnke, Miljöpartiet

1. EU måste börja med att säkerställa att alla medlemsländer följer de spelregler som varje enskilt medlemsland lovat att följa. Däribland att respektera demokratis spelregler och främja mänskliga rättigheter, särskilt minoriteters rättigheter. Jag kommer arbeta för att de länder som inte gör det de ska straffas för det. Urholkeningen av EU:s grundläggande värden är förödande och kommer fortsätta så länge vi låter de hållas. Vi måste därtill också ställa krav på de länder som EU samarbetar med. Om mänskliga rättigheter inte kan garanteras måste samarbeten brytas.

Biståndet ska vara bistånd för att hjälpa människor, INTE pengar till att på olika sätt bygga murar. Dvs pengarna ska inte gå till gränsbevakning eller villkoras med utbyten av människor.

Det europeiska biståndet ska ha fokus på ökad jämställdhet, demokrati och mänskliga rättighetsarbete. EU behöver därtill bli bättre på att bekämpa skatteflykt. Skatteflykten gör att utvecklingsländerna går miste om mer pengar än det totala utvecklingsbiståndet. Miljöpartiet vill att de största företagen tvingas rapportera var de har sin verksamhet och var de betalar sin skatt, så kallad offentlig land för-land-rapportering.

2. EU ska ta itu med medlemsländer som inte respekterar mänskliga rättigheter. De länder som bryter mot spelreglerna ska få kännbara sanktioner, till exempel indragna stöd. Det är lika delar absurt som ohållbart att det idag, inom EU, kanaliseras stora summor pengar till länder som inskränker rättsstatens principer, begränsar pressfriheten och försvårar sina egna medborgares möjligheter att organisera sig.

3. Ja! Det är av stor betydelse att fattiga länder får förbättrade levnadsförhållanden. Enklare och mer förmånlig handel är ett bra sätt stärka samhället i dessa länder. Dock, om ett land, systematiskt bryter mot FN:s mänskliga rättigheter så ska EU kunna pausa handeln enligt EBA.

4. Ja, Gröna gruppen i EU-parlamentet jobbar för ett sådant bindande regelverk för företag. Ett skäl till det är att varor och tjänster köps från hela världen. För att inte undergräva mänskliga rättigheter genom handel är det nödvändigt att ställa krav på globala företag så att inte en tjänst eller vara produceras någon annanstans under oacceptabla förhållanden.

5. Nej! Absolut inte. EU ska upprätthålla rätten att söka asyl och dela ansvaret för de människor som flyr. Dessutom ska vi ha lagliga vägar till Europa. Att samarbeta med länder som inte respekterar mänskliga rättigheter är att med kraft underminera EU:s trovärdighet och tillit.

6. Ja, Biståndet ska inte villkoras eller gå till projekt där givaren kräver något i gengäld. Istället ska bistånd till låginkomstländerna prioriteras, eftersom det är där det behövs bäst.

7. EU har lovat att följa upp att medlemsstaterna lever upp till nivån 0,7% av BNI och att minst 0.15-0,2 procent går till de minst utvecklade länderna. För att detta ska bli mer än vackra ord behöver det finnas verktyg att använda för att sätta press på medlemsländer som inte lever upp till det. Vi behöver ett fungerande bistånd mer än någonsin och alla initiativ för samarbete mellan två eller flera medlemsländer, som kan inspirera fler och sätta press på samtliga, behövs. Vi behöver helt enkelt mer samarbete kring våra gemensamma utmaningar, inte mindre.

Pär Holmgren, Miljöpartiet

1. För det första måste EU ta itu med kränkningar i de egna medlemsstaterna. För det andra ska EU ställa krav på länder som man har förbindelser med.

EU:s bistånd ska stärka jämställdhet, demokrati och mänskliga rättigheter. EU behöver ofta fortsätta ha en närvaro i länder där demokratin går bakåt. Ett fortsatt stöd till ett starkt civilt samhälle är viktigt.

2. EU ska kunna utfärda sanktioner mot länder som bryter mot de mänskliga rättigheterna och de demokratiska principerna, till exempel indraget stöd. EU ska också stärka civilsamhällesorganisationerna.

3. Ja. Mer förmånlig handel är ett bra sätt att förbättra levnadsförhållandena i fattiga länder. Men om ett land bryter mot FN:s mänskliga rättigheter systematiskt ska EU kunna pausa handeln enligt EBA.

4. Ja. Den gröna gruppen i EU-parlamentet arbetar för sådana bindande regler för företag. Det ska inte gå att krypa undan sitt ansvar för mänskliga rättigheter.

5. Nej. Bistånd ska användas till det som det är avsett för.

6. Ja. Det är där det behövs bäst. Biståndet ska inte heller villkoras, så att givaren kräver något i gengäld.

7. EU behöver verktyg för att sätta press på medlemsländerna. EU:s eget bistånd ska betalas ur EU:s budget och finansieras av medlemsavgifterna. Sverige bör verka för mer samarbete i biståndsfrågor.

Jakop Dalunde, Miljöpartiet

1. Utmaningarna mot mänskliga rättigheter växer runt om i världen. Nu är det viktigare än någonsin för EU att ställa krav på de medlemsstater som brister i sin respekt för mänskliga rättigheter, och på de länder som unionen har relationer med.

För det första bör EU använda biståndet för att främja demokrati och respekt för mänskliga rättigheter i världen. De globala hållbarhetsmålen, Parisavtalet och internationella konventioner om de mänskliga rättigheterna ska vara vägledande för alla biståndsprojekt. Fler medlemsstater ska förmås att uppnå givandemålet om 0,7% av bruttonationalinkomsten (BNI).

För det andra bör unionens utrikespolitik bidra till demokrati och respekt för mänskliga rättigheter. EU måste sätta politisk press på de regeringar som aktivt undergräver demokratiska värden och institutioner. Unionen bör upprätthålla en dialog med länder där demokratin är på tillbakagång, för att ha kanaler att påverka och bromsa den negativa utvecklingen i dessa länder. Att upprätthålla en politisk dialog är även en förutsättning för att det livsviktiga stödet till civilsamhället i de staterna ska kunna fortsätta.

2. Att som EU-medlemsstat aktivt undergräva demokratiska värden och rättsstatens principer bör få konsekvenser. Regeringarna i länder som Polen och Ungern ska inte kunna fylla domstolar med lojalister och ta kontroll över medier utan påföljder. Sanktioner som inställda utbetalningar av EU-stöd och indragen rösträtt ska vara regel om överträdelserna är tillräckligt allvarliga.

Samtidigt ska EU fortsätta stödja civilsamhällesorganisationer och oberoende medier i dessa länder. Ett aktivt, starkt civilsamhälle är en förutsättning för att garantera den samhälleliga motståndskraften mot auktoritära strömningar. EU:s nya "program för rättigheter och värden" kommer här ha en viktig roll att spela.

3. Internationell handel har potential att bidra till ekonomisk och mänsklig utveckling. Initiativ som Everything but Arms är mycket viktiga i att fånga denna potential. De fördelar som det initiativet för med sig ska dock inte gälla till varje pris. Systematiska kränk-

ningar av mänskliga- och arbetsrättigheter är skäl nog att avbryta den fördelaktiga behandlingen.

4. Ja, tillsammans med övriga Gröna ledamöter i Europaparlamentet arbetar Miljöpartiet för att ta fram ett bindande regelverk för företag. Vår globaliserade ekonomi innebär att varor och deras insatsprodukter produceras på många håll i världen. Vi behöver ställa krav på företag som är verksamma i dessa värdekedjor för att säkerställa att vår handel och konsumtion inte bidrar till kränkningar av mänskliga rättigheter. Vi tycker att företag har en skyldighet att ta socialt ansvar och tillhandahålla drägliga arbetsförhållanden för sina anställda. Att inte leva upp till de krav som bör ställas på dessa bolag måste få konsekvenser.

5. Nej, absolut inte. EU:s bistånd ska gå till att stödja en hållbar utveckling runt om i världen. Att använda biståndsmedel för att finansiera den egna migrationspolitiken är fel.

Därutöver tycker vi att EU har kapacitet att ta emot fler migranter än idag. Vi själva måste ta ansvar för de människor som tar sin tillflykt till Europa, inte lämpa över ansvaret på grannländer som ofta inte har kapacitet nog att bemöta och ta hand om migranter på ett respektfullt och humant sätt. Det är en skamfläck för Europa att vi skjuter ifrån oss dessa människor, och inte tar vårt rättmätiga ansvar.

6. Ja, det är i dessa länder som insatserna är som mest behövda, och kan ge störst effekter. Med små insatser, som satsningar på skolgång för flickor, sanitet och matsäkerhet kan stora vinster göras vad gäller hälsa och ekonomisk utveckling. Det är dessa länder och människor som kan få ut mest, och har störst behov av, välriktade biståndssatsningar. Därför ska vi prioritera dem.

7. EU:s mål om att minst 0,7 procent av BNI ska gå till utvecklingsbistånd, och att minst 0,15–0,2 procent ska gå till de minst utvecklade länderna måste respekteras. I dagsläget saknas effektiva verktyg för EU att sätta press på de medlemsstater som inte lever upp till dessa målsättningar. Vi tycker att samarbetet kring bistånd och internationellt utvecklingsarbete bör fördjupas på

EU-nivå, och att Sverige ska arbeta för en större samverkan på detta område.

Malin Björk, Vänsterpartiet

1. Först och främst bör EU i alla sammanhang konsekvent respektera och försvara demokratin och de mänskliga rättigheterna. Att, med rätta, införa sanktioner mot Ryssland efter annekteringen av Krim samtidigt som både Marocko och Israel kunnat fortsätta sina ockupationer utan sanktioner och i stället belönas med fördelaktiga handelsavtal skadar trovärdigheten i EU:s utrikespolitik. EU:s associeringsavtal och andra handelsavtal måste bygga på respekt för mänskliga rättigheter och respektera demokratis principer. De bör också användas som påtryckningsmedel för att öka respekten för demokratiska principer och mänskliga rättigheter.

Externaliseringen av EU:s migrationspolitik är ett av de främsta exemplen på hur EU medverkar till grova brott mot grundläggande mänskliga rättigheter och måste upphöra. EU:s stöd till civilsamhället i och utanför unionen, samt aktiva politik för att civilsamhället ska kunna verka fritt är ytterligare centrala delar i arbetet för att främja demokratin och respekten för de mänskliga rättigheterna globalt.

2. Vänsterpartiets syn på hur demokratis krympande utrymme ska bemötas beskrivs i riksdagsmotion ”Demokratis krympande utrymme” från 2018. Där kräver vi bl.a. att regeringen ska driva frågan i EU och att Sverige ska verka för ett starkt stöd till civilsamhället i EU:s nästa långtidsbudget. Vi tar också upp hur det demokratiska utrymmet krymper i flera EU-länder, med Polen och Ungern som de främsta exempel, men även Storbritannien som 2014 antog en lag som reglerar organisationers möjligheter att driva kampanjer i samband med val, Spanien där demonstrationsrätten har begränsats genom införandet av straff mot organisationer och genom utökat polisvåld och Frankrike som upphävde det två år långa undantagstillståndet i november 2017, men först efter att ha inkluderat flera

av delarna i undantagstillståndet i ny lagstiftning. Denna utveckling måste EU ta på stort allvar.

3. Ja. Vänsterpartiet har tidigare motionerat för att EU ska avskaffa kvarvarande tullmurar, importrestriktioner och övriga handelshinder mot utvecklingsländer. Vi tror att EBA kan vara ett bra sätt att stärka utveckling i de minst utvecklade länderna. När det gäller instrumentets möjlighet att pressa regimer som kränker mänskliga rättigheter menar Vänsterpartiet att dess nuvarande utformning är för svag och att människorättsperspektivet behöver stärkas. Vi menar att EBA bör kompletteras med tydligare krav på att man exempelvis följer FN:s vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter eller ILO:s kärnkonventioner.

4. Ja. Vänsterpartiet driver frågan på nationell nivå i Sverige och anser att en bindande lagstiftning på EU-nivå är ett bra steg för att få företag att ta ett större ansvar för sitt agerande.

5. Nej. EU:s nuvarande politik innebär att bistånd används till att stödja människorättskränkningar. Det är oacceptabelt. Att begränsa migrationen på det sätt som EU nu gör strider direkt mot hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Det går dessutom helt emot principerna om hur bistånd ska bedrivas på tre centrala sätt: 1) Bistånd ska utgå från mottagarens egna prioriteringar och behov. En följd av att EU:s bistånd i stället följer givarländernas prioriteringar är att utvecklingsprogram i länder som Namibia och Malawi läggs ned med konsekvensen att barn inte längre får gå i skolan eller kan besöka läkare och att småbönders skördar minskar. 2) Bistånd får inte villkoras på detta sätt, utifrån politiska prioriteringar i givarländerna. 3) Flera av de insatser som finansieras med biståndsmedel får inte räknas som bistånd. Bland annat handlar det om bistånd till den libyska kustbevakningen, gränsbevakning och förvar.

6. Ja. EU bör åtminstone nå målet om att minst 0,2 procent av BNI ska gå till de minst utvecklade länderna senast 2030, helst tidigare. De minst utvecklade länderna är de som är i störst behov av bistånd för att kunna utvecklas. De övriga biståndsmottagande länderna har generellt större möjligheter att utvecklas

genom investeringar från andra källor. Därför är 0,2 procentmålet extra viktigt i kampen för att utrota fattigdomen och nå hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

7. EU bör pressa medlemsstaterna om att uppfylla sina åtaganden om att avsätta 0,7 procent av BNI till bistånd och 0,2 procent till de minst utvecklade länderna. EU bör också värna effektivitetsagendan och samstämmighetspolitiken, både genom att se till att medlemsstaterna följer dem och motverka att de urholkas. När man följer biståndsdebatten och biståndspolitikens utveckling, inte minst inom EU, blir det tydligt att det behövs en ökad insikt om varför biståndet behövs och varför biståndets principer måste värnas. För att öka den förståelsen och värna biståndets principer behövs alla aktörer, både stater och organisationer, som står upp för dessa principer.

Ana Süssner Rubin, Vänsterpartiet

1. EU behöver vara konsekvent. Givetvis behöver EU markera mot länder inom EU som går i felaktig riktning, som Ungern och Polen, likväl som länder utanför EU som inte står upp för mänskliga rättigheter, som Turkiet, Israel och Marocko, istället för att ha handelsavtal med dem. Det gör man inte idag. Man väljer istället att införa sanktioner i vissa fall, oftast med rätta, samtidigt som andra får fortsätta utan ett spår av kritik. EU:s handelsavtal, av olika slag, måste bygga på respekt för mänskliga rättigheter och respektera de demokratiska principerna.

EU medverkar till grova brott mot grundläggande mänskliga rättigheter, bland annat genom att flytta ut migrationspolitiken från EU till bland annat Turkiet.

2. Vänsterpartiet har utvecklat sin politik på området i riksdagsmotionen ”Demokratins krympande utrymme” från 2018. En av många saker vi skriver där är att EU:s budget behöver ha med ett stort stöd till civilsamhället. Vi tar också upp hur flera EU-länder krymper det demokratiska utrymmer och att EU måste ta den utveckling på allvar. Det rör sig till exempel om Storbritannien som inskränkt organisationers möjlighet att kampanja vid val, Spanien som har begränsat demonstrationsrätten med straff för organisationer och utökat polisvåld och Frankrike som inkluderat mycket

från sitt två år långa undantagstillstånd i lagtext, utöver mer självklara exempel som Ungern och Polen.

3. Ja. Bort med tullmurar, importrestriktioner och andra handelshinder mot utvecklingsländer. EBA kan vara bra för att stärka utvecklingen i MUL-länder.

Däremot behöver människorättsperspektivet stärkas i fråga om att använda EBA för att pressa regimer som bryter mot mänskliga rättigheter. Då behöver vi komplettera EBA med krav om att följa ILO:s kärnkonventioner och FN:s principer om företag och mänskliga rättigheter.

4. Ja. Vi driver frågan i Sverige och tycker här att lagstiftning på EU-nivå är ett bra steg för att få företag att ta ett större ansvar och slippa skräckhistorier (*host* Lundin Oil *host*).

5. Vad är det för trams? Givetvis inte. Jag, och Vänsterpartiet, är fullt medvetna om att det sker idag. EU:s bistånd används för att kränka mänskliga rättigheter och direkt motarbeta hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Det går också mot centrala principer om hur bistånd ska bedrivas.

Vi ska inte lägga pengar på att tvinga flyktingbåtar att vända på Medelhavet eller stödja Erdogans kamp mot frihetshjältarna i YPG och YPJ med ekonomiska resurser med flyktinghindrande som ursäkt.

6. Ja. MUL-länder är de som är i störst behov av vårt bistånd. Ska vi nå målen i Agenda 2030 måste vi satsa mer. Det allra minsta vi kan begära är att EU till 2030 når målet om 0,2% av BNI i bistånd till MUL-länder.

7. EU bör sätta press på medlemsländerna att göra det som de tagit på sig att göra. I det ingår att värna effektivitetsagendan och samstämmighetspolitiken så att medlemsländerna följer dem. När man ser på hur bistandsdebatten förs är det tydligt att det på många håll behövs en ökad insikt om varför biståndet behövs och varför vi måste värna de grundläggande principerna i bistandsarbetet. Alla aktörer som står upp för de principerna behövs.

Deniz Butros, Vänsterpartiet

1. Först och främst bör EU i alla sammanhang kon-

sekvent respektera och försvara demokratin och de mänskliga rättigheterna. Att, med rätta, införa sanktioner mot Ryssland efter annekteringen av Krim samtidigt som både Marocko och Israel kunnat fortsätta sina ockupationer utan sanktioner och i stället belönas med fördelaktiga handelsavtal skadar trovärdigheten i EU:s utrikespolitik. EU:s associeringsavtal och andra handelsavtal måste bygga på respekt för mänskliga rättigheter och respektera demokratin principer. De bör också användas som påtryckningsmedel för att öka respekten för demokratiska principer och mänskliga rättigheter.

Externaliseringen av EU:s migrationspolitik är ett av de främsta exemplen på hur EU medverkar till grova brott mot grundläggande mänskliga rättigheter och måste upphöra. EU:s stöd till civilsamhället i och utanför unionen, samt aktiva politik för att civilsamhället ska kunna verka fritt är ytterligare centrala delar i arbetet för att främja demokratin och respekten för de mänskliga rättigheterna globalt.

2. Vänsterpartiets syn på hur demokratin krympande utrymme ska bemötas beskrivs i riksdagsmotion ”Demokratin krympande utrymme” från 2018. Där kräver vi bl.a. att regeringen ska driva frågan i EU och att Sverige ska verka för ett starkt stöd till civilsamhället i EU:s nästa långtidsbudget. Vi tar också upp hur det demokratiska utrymmet krymper i flera EU-länder, med Polen och Ungern som de främsta exempel, men även Storbritannien som 2014 antog en lag som reglerar organisationers möjligheter att driva kampanjer i samband med val, Spanien där demonstrationsrätten har begränsats genom införandet av straff mot organisationer och genom utökat polisvåld och Frankrike som upphävde det två år långa undantagstillståndet i november 2017, men först efter att ha inkluderat flera av delarna i undantagstillståndet i ny lagstiftning. Denna utveckling måste EU ta på stort allvar.

3. Ja. Vänsterpartiet har tidigare motionerat för att EU ska avskaffa kvarvarande tullmurar, importrestriktioner och övriga handelshinder mot utvecklingsländer. Vi tror att EBA kan vara ett bra sätt att stärka utveckling i de minst utvecklade länderna. När det gäller instrumentets möjlighet att pressa regimer som

kränker mänskliga rättigheter menar Vänsterpartiet att dess nuvarande utformning är för svag och att människorättsperspektivet behöver stärkas. Vi menar att EBA bör kompletteras med tydligare krav på att man exempelvis följer FN:s vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter eller ILO:s kärnkonventioner.

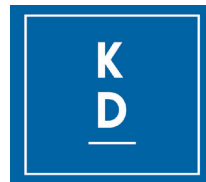
4. Ja. Vänsterpartiet driver frågan på nationell nivå i Sverige och anser att en bindande lagstiftning på EU-nivå är ett bra steg för att få företag att ta ett större ansvar för sitt agerande.

5. Nej. EU:s nuvarande politik innebär att bistånd används till att stödja människorättskränkningar. Det är oacceptabelt. Att begränsa migrationen på det sätt som EU nu gör strider direkt mot hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Det går dessutom helt emot principerna om hur bistånd ska bedrivas på tre centrala sätt: 1) Bistånd ska utgå från mottagarens egna prioriteringar och behov. En följd av att EU:s bistånd i stället följer givarländernas prioriteringar är att utvecklingsprogram i länder som Namibia och Malawi läggs ned med konsekvensen att barn inte längre får gå i skolan eller kan besöka läkare och att småbönders skördar minskar. 2) Bistånd får inte villkoras på detta sätt, utifrån politiska prioriteringar i givarländerna. 3) Flera av de insatser som finansieras med biståndsmedel får inte räknas som bistånd. Bland annat handlar det om bistånd till den libyska kustbevakningen, gränsbevakning och förvar.

6. Ja. EU bör åtminstone nå målet om att minst 0,2 procent av BNI ska gå till de minst utvecklade länderna senast 2030, helst tidigare. De minst utvecklade länderna är de som är i störst behov av bistånd för att kunna utvecklas. De övriga biståndsmottagande länderna har generellt större möjligheter att utvecklas genom investeringar från andra källor. Därför är 0,2 procentmålet extra viktigt i kampen för att utrota fattigdomen och nå hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

7. EU bör pressa medlemsstaterna om att uppfylla sina åtaganden om att avsätta 0,7 procent av BNI till bistånd och 0,2 procent till de minst utvecklade länderna. EU bör också värna effektivitetsagendan och sam-

stämmighetspolitiken, både genom att se till att medlemsstaterna följer dem och motverka att de urholkas. När man följer biståndsdebatten och biståndspolitikens utveckling, inte minst inom EU, blir det tydligt att det behövs en ökad insikt om varför biståndet behövs och varför biståndets principer måste värnas. För att öka den förståelsen och värna biståndets principer behövs alla aktörer, både stater och organisationer, som står upp för dessa principer.

David Lega, Kristdemokraterna

1. EU måste ställa högre krav på de länder som mottar bistånd. Kristdemokraterna vill även se mer av riktade, så kallat smarta, sanktioner mot de regeringar som inte respekterar de mänskliga rättigheterna. Exempelvis anser vi att EU bör införa en sanktionsordning för brott mot mänskliga rättigheter, en form av Magnitskijlagstiftning.

2. EU har idag för svaga muskler när det handlar om att markera när enskilda medlemsländer bryter mot gemenskapens grundläggande värden. Kristdemokraterna vill att utbetalningar från EU skall kunna hållas inne, vid systematiska brott mot rättsstatsprinciper. Stora nettobidragstagare som exempelvis Rumänien och Ungern, vars ekonomi är helt beroende av EU-pengar, måste veta att utbetalningarna inte är kravlösa.

3. Ja, EU behöver bli en tydligare röst i utrikespolitiken med särskilt fokus på efterlevnaden av mänskliga fri- och rättigheter.

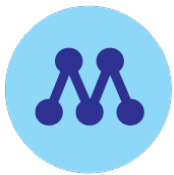
4. Kristdemokraterna vill inte ha bindande EU-lagstiftning i frågan. Vi menar dock att EU bör arbeta för att HRDD ska bli standard inom global handel. Handeln bör vara regelstyrd, vilket gör att det är ett arbete som bör ske inom ramen för WTO.

5. EU:s biståndspolitik bör vara inriktat på att bidra till fred och välbefinnande i vårt närområde och därigenom ska-

pa framtidshopp för människorna som bor där. Däremot finns det ingen motsats till detta för att förebygga migration och orsakerna till att människor flyr.

6. Ja, fattigdomsbekämpningen måste intensifieras. EU bör fortsätta samordningen av biståndet till låginkomstländer.

7. Bara ett fåtal av EU:s medlemsländer når upp till unionens mål om minst 0,7 procent av BNI. Det är oroande att Aidwatch senaste rapport pekar på att EU:s bistånd nu minskar för första gången sedan 2012. EU bör anta handlingsplaner för att fler länder når upp 0,7-procentsmålet.

Tomas Tobé, Moderaterna

1. EU ska ta sin del av ansvaret för en trasig värld. Till exempel ska EU:s bistånd vara modernt, effektivt och resultatriktat. Det ska utgå från EU:s prioriteringar om till exempel mänskliga rättigheter och demokrati. Krav på motprestation är ett viktigt verktyg för att uppnå bättre kvalitet och resultat i biståndet. Det är också viktigt att EU gemensamt markerar mot kraft mot kränkningar av mänskliga rättigheter genom exempelvis sanktioner.

2. EU är en värdegemenskap som bygger på demokrati, rättsstatens principer och marknadsekonomin. Därför bör vi ställa tydligare krav på medlemsländerna att följa grundläggande demokratiska principer och värderingar. Vi vill undersöka möjligheterna att använda t.ex. EU-budgeten och strukturfonderna för att sätta press på medlemsstater som bryter mot regelverket. Vi står bakom de artikel 7-förfaranden som inletts mot Polen och Ungern.

3. EU:s handelsprogram Everything But Arms river EU:s tullmurar mot världens fattigaste länder utan motkrav. Inget annat land i världen har en lika generös handelspolitik mot världens fattigaste länder. Handel för inte bara med sig välstånd, utan också idéer, och

skapar förutsättningar för en snabbare demokratisk utveckling.

4. Främjande och försvar av de mänskliga rättigheterna är av stor vikt. Svenska företag ska uppmanas att vara föredömen utomlands vad gäller affärsetik, arbetsvillkor, miljöhänsyn och socialt ansvarstagande. Genom handel öppnas förutsättningarna upp för ökad hänsyn till mänskliga rättigheter. Vi ser dock gärna att frågan om svensk lagstiftning utreds innan vi fattar beslut på EU-nivå.

5. Genom bistånd kan EU bidra till fred och stabilitet i vårt närområde, stödja arbetet mot terrorism och främja mänskliga rättigheter runt om i världen. Att förebygga och förhindra konflikter i vårt närområde, genom såväl bistånd som diplomati, är ett sätt att minska risken för att människor tvingas på flykt.

6. Biståndet ska fokuseras där det behövs mest och till de mest utsatta. Vi vill prioritera fattigdomsbekämpning, men också stöd till demokratisk utveckling, i biståndet.

7. EU är världens största biståndsgivare och Kommissionen har konstaterat att medlemsländernas bistånd uppgick till 0,5 procent av EU:s BNI för 2017. Sverige var ett av fyra länder vars bistånd uppgick till 0,7 procent eller mer av sitt nationella BNI. Att ländernas biståndsåtaganden följs på detta sätt är bra.

Soraya Post, Feministiskt initiativ

1. Inför Europaparlamentsvalet 2019 går vi till val på ett liv fritt från våld, en rättvis värld och en levande planet. Vi vill ta stora steg framåt för jämställdheten, en radikal klimatpolitik, en solidarisk migrationspolitik, en stark välfärd och en rättvis fördelning av makt och resurser. Vi ser EU som en extremt viktig aktör för att främja mänskliga rättigheter globalt och vi kommer att driva just detta: att EU ska vara ledande i arbetet med

att främja mänskliga rättigheter och att det globala klimatarbetet säkrar naturens rättigheter.

För att stärka demokrati och yttrandefrihet måste vi kunna markera mot de stater som kränker dem.

Ekonomiska sanktioner är ett sätt, som också har visat sig vara effektiva för att uppnå en förändring. Men vi måste framförallt arbeta förebyggande, och skapa ett internationellt samarbete för att främja mänskliga rättigheter globalt. EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik ska lösa konflikter och främja internationell förståelse och bygger på diplomati och respekten för internationella regler. Handel, humanitärt bistånd och utvecklingssamarbete är viktiga delar av EU:s internationella arbete. Vi vill att EU:s civila krishantering ska utvecklas tillsammans inom ramen för internationella organisationer eller sammanslutningar, till exempel EU, FN eller OSSE.

Parallellt måste självklart de organisationer i det civila samhället som arbetar för att förstärka demokrati i varje medlemsland stödjas - det är lokalbefolkningen som ska vara med och driva MR-utvecklingen.

2. EU ska koppla ihop krav på att uppfylla mänskliga rättigheter och att följa de grundläggande värden som EU står för med ett aktivt arbete för detta hos medlemsstaterna. Om en stat inte uppfyller detta arbete måste det följas av åtgärder från EU-nivå. Det krävs omedelbara insatser som i första hand inbegriper dialog, men som också kan handla om indragna EU-bidrag, sanktioner eller, om det är fråga om allvarliga övergrepp, en diskussion om medlemskap.

3. EBA är ett handelsrelaterat verktyg som säkert kan sätta press men det är befolkningen som riskerar att drabbas hårdast om staten inte uppfyller avtalet. Det är viktigare att arbeta med förebyggande insatser, och fokusera på en rättvis handel som följer mänskliga rättigheter, och att det är bättre att påverka länder med dialog och internationellt samarbete baserat på global humanitet och solidaritet.

4. Ja, vi ser att det behövs bindande lagstiftning för att det ska få någon faktiskt effekt. Företag behöver ta ett betydligt större ansvar för att säkerställa att deras verksamhet inte leder till kränkningar av mänskliga

rättigheter. Det ska inte vara frivilligt för företag att uppfylla mänskliga rättigheter, stater är skyldiga att se till att rättigheter efterlevs, även av privata aktörer.

EU ska vara en ledande aktör för mänskliga rättigheter och arbeta för att säkra och främja mänskliga rättigheter på alla områden, där handel/företagande är ett självklart område.

5. Nej. EU ska inte hindra migration utan ta ett rätts-säkert och solidariskt ansvar för flyktingar. Medlemsstaterna ska uppfylla sina skyldigheter enligt internationella flyktingrätten. Bistånd ska användas i form av internationellt utvecklingssamarbete, och EU är nöga med att poängtera att det ska vara i formen av samarbete där EU ska vara nöga med att utveckla program och dess implementering samt utvärdering tillsammans med lokalbefolkningen och civilsamhället, där de deltar på jämlika villkor med EU. Vi vill inte att biståndet ska reproducera koloniala strukturer.

6. Ja. EU ska vara ledande i arbetet med att främja mänskliga rättigheter och att det globala klimatarbetet säkrar naturens rättigheter. Då krävs det också att EU bidrar med resurser till världen utanför EU. Ett exempel är att om världen ska nå de globala målen i Agenda 2030, och de mest utsatta nås, måste betydligt mer resurser fokuseras på låginkomstländerna. Ett feministiskt internationellt solidaritetssamarbete fokuserar på social rättvisa utifrån principer om mänskliga rättigheter, och utgår från ett rättighetsperspektiv till skillnad från ett så kallat behovsperspektiv. Vi vänder oss mot begreppet utvecklingsländer och menar att dialog, deltagande processer och genusperspektiv är fundamentalt i samarbetsprojekt mellan EU och länder eller organisationer utanför EU.

7. Ja. Se svar på fråga 2. EU ska koppla ihop krav på att uppfylla mänskliga rättigheter och att följa de grundläggande värden som EU står för med ett aktivt arbete för detta hos medlemsstaterna. Detta gäller i synnerhet frågan om biståndsarbete, som ska grundas i mänskliga rättigheter och rättvisa. Om en medlemsstat inte uppfyller detta arbete måste det följas av åtgärder från EU-nivå. Det krävs omedelbara insatser som i första hand inbegriper dialog, men som också kan

handla om indragna EU-bidrag, sanktioner eller, om det är fråga om allvarliga övergrepp, en diskussion om medlemskap.

Stina Svensson, Feministiskt initiativ

1. EU ska hålla sig till sina gemensamma värden som enligt EU-fördraget består av respekten för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstatsprincipen och respekten för mänskliga rättigheter. EU ska prioritera detta. EU kan börja med att verka för fredsinsatser snarare än att rusta militärt.

2. Genom den ökande nationalismen hotas också de mänskliga rättigheterna och det demokratiska utrymmet. Det drabbar framförallt det civila samhället, folkrörelser och röster som värnar demokratin, däribland journalister och människorättsaktivister som hotas och löper risk för livet. Att utfärda ekonomiska sanktioner mot dessa länder där demokratin och mänskliga rättigheter inskränks är en möjlighet och samtidigt stödja civila samhället i de medlemsländerna.

3. Jag tycker att EU ska fokusera på en rättvis handel, påverka länder med dialog och ha internationellt samarbete baserat på global solidaritet.

4. Ja, Bindande lagstiftning kan få effekt. Det är viktigt att företag avkrävs ett större ansvar att säkerställa att deras verksamhet inte kränker mänskliga rättigheter.

5. Nej, VI säger bestämt nej till avskrivningar av biståndet. Bistånd ska användas för att minska fattigdom, särskilt ska det riktas mot kvinnor, samt för att öka demokratin, inte hindra människor att fly/flytta.

6. Ja, om vi ska nå de globala målen i Agenda 2030 så måste vi också bekämpa fattigdom då måste betydligt mer resurser riktas mot låginkomstländerna. Fokus ska vara på kvinnor. En stor majoritet av världens fattigaste är kvinnor och kvinnor drabbas hårdast av klimatförändringarna.

7. Det ska sättas tydliga mål och riktlinjer och en tydlig uppföljningsstruktur. Det ska upprättas en kontinuerlig kommunikation mellan länderna. Det ska ges ett stort

utrymme och stöd till organisationer i det civila samhället för att de också skall kunna bevaka uppfyllande av ländernas åtagande.

Jaime Gomez, Feministiskt initiativ

1. EU ska prioritera mänskliga rättigheter och demokrati i externa relationer. Vi ser exempel på när så inte sker, som när EU-parlamentet i strid med EU-domstolen röstade ja till fiskeavtal med Marocko som inkluderade västsahariskt vatten trots att det bryter mot folkrätten då befolkningen i det ockuperade Västsahara inte tillfrågats.

2. För att stärka demokrati och yttrandefrihet i EU måste vi kunna markera mot de medlemsstater som kränker dem. Ekonomiska sanktioner har visat sig vara effektiva för att uppnå en förändring. Parallellt med ekonomiska sanktioner måste de organisationer i det civila samhället som arbetar för att förstärka demokrati i varje medlemsland stödjas.

3. EBA är ett handelsrelaterat verktyg som säkert kan sätta press men det är befolkningen som riskerar att drabbas hårdast om staten inte uppfyller avtalet. Det är viktigare att fokusera på en rättvis handel och att det är bättre att påverka länder med dialog och internationellt samarbete baserat på global humanitet och solidaritet.

4. Ja, vi ser att det behövs bindande lagstiftning för att det ska få någon faktiskt effekt. Företag behöver ta ett betydligt större ansvar för att säkerställa att deras verksamhet inte leder till kränkningar av mänskliga rättigheter.

5. Nej, jag och Fi säger bestämt nej till avskrivningar av biståndet. Bistånd ska användas för att minska fattigdom och öka demokrati, inte hindra människor att flytta/fly - det blir en urholkning av biståndet.

6. Ja, om världen ska nå de globala målen i Agenda 2030 och de mest utsatta nås måste betydligt mer resurser fokuseras på låginkomstländerna.

7. Det ska sättas tydliga mål och riktlinjer samt praktiska möjligheter för att följa upp arbete för att uppnå

målen. Kontinuerlig kommunikation mellan länderna och ett stort utrymme och stöd till organisationer i det civila samhället, speciellt från låginkomstländerna, för att de också skall kunna bevaka uppfyllande av ländernas åtagande.